

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” za 2024 rok

W roku 2024 w Towarzystwie Inicjatyw Twórczych „ę” kontynuowaliśmy nasze flagowe projekty ale także rozwijaliśmy inne kierunki naszych działań związanych z tematami senioralnymi, wielokulturowością, społecznością osób uchodźczych, inkubacją innowacji społecznych oraz wsparcia liderów.

Towarzystwo nie pozostało obojętne także na inne, ważne wyzwania społeczne związane z konsekwencjami wybuchu wojny w Ukrainie i przybyciu do Polski uchodźców i uchodźczyń wojennych. W tym celu skalowaliśmy dobre i sprawdzone wcześniej rozwiązania łącząc seniorów i migrantów, uruchomiliśmy wsparcie projektów seniorskich z uchodźcami w ramach istniejącego programu „Seniorzy w Akcji”, ale także kontynuowaliśmy program grantowo-rozwojowy „Polska dla początkujących i zaawansowanych – Podaj dalej”, rozpoczęliśmy współpracę z Pathways International współtworząc w Polsce pilotażowy program patronatu społecznego. Poszukiwaliśmy i znaleźliśmy najciekawsze pomysły na działania międzypokoleniowe i działania osób starszych w ramach „Seniorów w akcji” i „UTW dla społeczności”. W roku 2024 wsparliśmy w rozwoju 45 pomysłów seniorów i par międzypokoleniowych z XVI i XVII edycji. Przeszkoliliśmy przedstawicieli 11 UTW i pomogliśmy im stawiać pierwsze kroki w działaniach społecznych oraz kontynuowaliśmy wsparcie dla 10 UTW z zeszłej edycji. Na podstawie wybranych projektów „Seniorów w akcji” opisaliśmy i opracowaliśmy pięć rozwiązań modelowych jako inspiracje lub gotowe projekty do wykorzystania. Rozpoczęliśmy działania w ramach programu „Generator Innowacji. Sieci Wsparcia 3”. Kontynuowaliśmy projekt „Seniorzy w sieci”, szkoląc seniorów takich obszarach jak: dezinformacja, bezpieczeństwo w internecie i reagowanie na mowę nienawiści online.

Wspieraliśmy realizację: 76 projektów lokalnych, Przyznaliśmy granty na kwotę: **315 000 zł**. W naszych warsztatach udział wzięło ponad 750 osób a w wielu działaniach, które dofinansowaliśmy - ponad 3300 osób, z czego .

Współpracowaliśmy z następującymi partnerami :Ambasada Amerykańska w Czechach, Center of Independent Journalism (Węgry), Fundacja Polskie Forum Migracyjne, Memo98 (Słowacja), PCG Polska, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Stowarzyszenie Demagog (Polska), Pathways International

PROGRAMY

1. UTW DLA SPOŁECZNOŚCI – to Ogólnopolski projekt realizowany od 2013 roku. Dotychczas objął już 120 uniwersytetów trzeciego wieku. Celem projektu jest rozwój idei wolontariatu na UTW i promocja działań osób starszych dla społeczności lokalnych.

Projekt otwiera uniwersytety trzeciego wieku na swoje społeczności. Z jednej strony rozwija wolontariat wśród słuchaczy i słuchaczek tych instytucji, z drugiej strony promuje te instytucje wśród społeczności i zmienia postrzeganie osób starszych – pokazuje, że osoby starsze poprzez swoją aktywność mają istotny wkład w rozwój swoich miejscowości. W toku edycji projektu współpracujemy średnio z dziesięcioma UTW. Każdy z UTW wysyła na warsztaty tzw. trójkę inicjatywną, która otrzymuje wiedzę na temat budowania grupy wolontariatu i prowadzenia działań społecznych a także narzędzia do realizowania działań poprzez włączanie członków lokalnej

społeczności. Inicjatorów wspiera w tak ujętym procesie edukacyjnym LAK (Latający Animator Kultury), odbywając z animatorami z UTW comiesięczne konsultacje oraz odwiedzając ich jednorazowo w ramach lotu i prowadząc warsztaty w ich społeczności. Grupy otrzymują również minigrant na przeprowadzenie pierwszego działania społecznego w swoich miejscowościach. Celem projektu jest również zapoznanie środowiska UTW z logiką działań projektowych, w tym pozyskiwania, wydatkowania i sprawozdawania środków, aby w przyszłości animatorzy mogli realizować kolejne projekty dla społeczności oraz wraz z nią. W XI edycji działania zostały zrealizowane przez 10 UTW. Były to uniwersytety z: Brennej, Chełma, Dębna, Korfantowa, Łopuszna, Makowa Mazowieckiego, Niemodlina, Trzebnicy, warszawskiego Wawra i Żabiej Woli. Działania tej dziesiątki dotyczyły różnych obszarów zaangażowania społecznego lokalności: integracja międzypokoleniowa poprzez działalność twórczą, oddolne wydobywanie historii i tradycji lokalnych, wspólnotowe dbanie o siebie samych i siebie wzajemnie w ramach aktywności fizycznych i profilaktyki zdrowia, a także troska o przyrodę zarówno w kontekście lokalnym, jak i globalnym. Tworzone były partnerstwa instytucjonalne i międzypokoleniowe. Animatorzy tych działań dobrze rozpoznali potrzebę wartościowego bycia razem w poczuciu sprawczości ludzi, z którymi łączą ich wspólne cele i wartości, ale którzy dotychczas nie mieli okazji realizować się w działaniach na rzecz swojej społeczności. Dzięki temu w ramach swojego uczestnictwa w projekcie „UTW dla społeczności” nie tylko realizowali działania, ale także promowali postawy obywatelskie. W listopadzie w ramach XII edycji projektu wyłonionych zostało kolejnych 11 UTW z: Baranowa Sandomierskiego, Hajnówki, Kępic, Kłodzka, Kobyłki, Łązów, Łosic, Opola Lubelskiego, Prudnika, Radziejowic oraz Wrocławia,. Na grudniowych warsztatach obficie inspirowali się działania minionych edycji, dowiadując się także od swoich tutorów i koordynatorki jak Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e” i współtworząca dotychczas projekt sieć społecznie zaangażowanych UTW rozumie etos wolontariatu, aby nim się kierując, dokonywali w 2025 roku diagnozy oraz planowali i przeprowadzili własne działanie.

Projekt realizowany jest na terenie całej Polski –XI edycja – rozpoczęta w listopadzie 2023 do końca września 2024, XII edycja - rozpoczęta w listopadzie 2024, jest w kontynuacji.

FINANSOWANIE projektu: Polsko–Amerykańska Fundacja Wolności (Program: „Uniwersytety Trzeciego Wieku – Seniorzy w Akcji”)

2.SENIORZY W AKCJI: INKUBATOR + DOTACJE – To ogólnopolski program, który działa nieprzerwanie od 2008 roku. U podstaw konkursu „Seniorzy w akcji” leży chęć wspierania senierek i seniorów w realizacji ciekawych projektów społecznych, angażujących mieszkańców lokalnych społeczności i będących odpowiedzią na palące wyzwania społeczne. Dzięki formule inkubatora osoby w wieku 60+ mogą przekształcić swoje pomysły w projekty społeczne, wprowadzając pozytywne zmiany w życie swoich rówieśników oraz w lokalnych społecznościach. Do uczestnictwa w programie zapraszamy także pary międzypokoleniowe, czyli osoby 60+ wraz z młodszymi partnerami, mającymi mniej niż 40 lat. Od marca 2016 roku w ramach programu funkcjonuje Klub Ambasadorów, zrzeszający 30 absolwentów 60+ z całej Polski, aktywnie działających w swoich lokalnych społecznościach. Członkowie Klubu uczestniczą w organizowanych przez nas warsztatach i konferencjach, pełnią ważną rolę doradcą przy rozwijaniu programów Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „e” oraz angażują się we współpracę z mediami, wspierając realizację kampanii edukacyjnych i społecznych. Spotkania Klubu Ambasadorów stwarzają okazję do wymiany doświadczeń związanych z współpracą z lokalnymi społecznościami, samorządami, aktywnością osób starszych oraz międzypokoleniową współpracą.

Program odpowiada na wyzwania związane ze starzeniem się polskiego społeczeństwa, wzmacniając głos osób starszych, które dzięki podejmowanym działaniom stają się nie tylko odbiorcami usług, ale przede wszystkim ich inicjatorami oraz liderami. Przełamujemy stereotypy związane z wiekiem, pokazując, że osoby starsze mogą być równie aktywne społecznie, jak młodsze pokolenia. Tworzymy warunki do budowania partnerskich relacji międzypokoleniowych opartych na otwartości,

wzajemnym słuchaniu i uczeniu się. Aktywizujemy lokalne zasoby w społecznościach, angażując osoby oraz instytucje, które dotychczas pozostawały na marginesie życia społecznego.

Silnymi stronami zrealizowanych w ramach programu projektów jest ich osadzenie w lokalności, wzmacnianie sprawczości osób starszych, rozwój wolontariatu wśród osób dorosłych i starszych, wspieranie odbudowy samopomocy i relacji sąsiedzkich, wykorzystanie indywidualnych umiejętności osób starszych. Dużą rolę, animatorzy projektów przywiązywali do promowania zachowań proekologicznych. Za cenne w tym procesie uznaliśmy działania nakierowane na łączenie seniorów i ludzi młodych wokół wspólnego celu, jakim jest walka ze zmianami klimatu.

Konkurs „Seniorzy w akcji” realizowany był w formie inkubatora. Podczas realizacji projektów animatorki i animatorzy uczestniczyli w warsztatach stacjonarnych i online oraz w comiesięcznych konsultacjach online z tutorką, tutorem projektu, a także uczestniczyli w warsztatach.

Program „Seniorzy w akcji” to już ponad 470 przykładów pozytywnej zmiany społecznej. Od początku, czyli od 2008 roku, zmienia stereotypowe myślenie o starości oraz inspiruje do dialogu międzypokoleniowego. Wspieramy proces inkubacji projektów, tutoring oraz rozwój osób pragnących zdobywać nowe umiejętności, które wykorzystają w swojej dalszej aktywności społecznej. Program umożliwia uczestnikom zarówno starszym, jak i młodszym wzajemne poznanie oraz zrozumienie różnorodnych perspektyw kolejnych pokoleń. Oddolne inicjatywy tworzą więzi między ludźmi, oswajają temat starości, pozwalają bliżej poznać osoby starsze oraz uczą budowania relacji opartych na szacunku. Dzięki temu seniorzy zyskują poczucie sprawczości. Podejmowane działania przekształcają lokalną rzeczywistość, czyniąc osoby starsze liderami, którzy realizują konkretne projekty oraz wspierają inne grupy. To doświadczenie stanowi ogromny kapitał. Realizując program, wspieramy także aktywne uczestnictwo osób starszych w życiu społecznym, ochronę środowiska i klimatu oraz projekty wykorzystujące nowe technologie, które tworzą świat przyjazny seniorom.

W 2024 roku wsparliśmy realizację 45 projektów oraz ich liderów. Animatorzy i przedstawiciele organizacji wspierających uczestniczyli w 3 stacjonarnych warsztatach oraz 2 warsztatach online. Projekty były monitorowane i wspierane przez tutorów (10 członków zespołu Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „e”), którzy regularnie, co miesiąc, organizowali zdalne spotkania, by pomagać w realizacji działań. W ramach Konkursu „Seniorzy w akcji” projekty zyskały wsparcie także ze strony sieci Latających Animatorów Kultury, którzy przeprowadzili 10 wizyt w projektach. Ponadto 3 zespoły projektowe otrzymały dofinansowanie na organizację wizyt studyjnych, które stały się początkiem inspirujących współpracy i nowych inicjatyw społecznych. Łącznie w projektach wzięło udział około 2900 osób, przy wsparciu ponad 80 organizacji i instytucji partnerskich. Działania realizowano w 45 miejscowościach na terenie 14 województw. Spośród zrealizowanych projektów 5 wyróżnionych zostało zaproszonych do opracowania modeli działań do dalszego wykorzystania.

Ambasadorzy Klubu „Seniorzy w akcji” inicjowali regularne cotygodniowe spotkania online. Dzięki mikrograntom zrealizowano 3 lokalne inicjatywy, w których liderami byli członkowie Klubu. W ramach przygotowań do kolejnej edycji dostrzegliśmy szczególną potrzebę projektów wzmacniających dialog oraz współpracę między pokoleniami. Budowanie prawdziwych więzi pomaga tworzyć lepiej funkcjonujące i zaangażowane wspólnoty. Od 2024 roku szczególnie podkreślamy, że konkurs wspiera osoby 60+ w realizacji ich pomysłów oraz promuje dialog międzypokoleniowy. Konkurs „Pokolenia w Akcji” oferuje nie tylko dotacje na realizację społecznie ważnych projektów, ale przede wszystkim pełne wsparcie mentorskie i warsztatowe, które pomaga w ich skutecznej realizacji. Naszym celem jest wzmacnianie sprawczości osób 60+ oraz zespołów międzypokoleniowych, aby inspirować do działania i budowania lepszego świata poprzez rozwój lokalnych społeczności.

Program realizowany jest na terenie całej Polski. XVI edycja: wrzesień 2023 – wrzesień 2024, XVII edycja: wrzesień 2024 – wrzesień 2025

FINANSOWANIE projektu: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (Program: „Uniwersytety Trzeciego Wieku – Seniorzy w Akcji”)

3.GENERATOR INNOWACJI. SIECI WSPARCIA 3 - projekt wieloletni, realizowany od kwietnia 2024 – do września 2027r, odpowiadający na wezwanie tematu Starzenia się, który to proces jest zróżnicowany proces i zależy od wielu czynników: wieku, stanu zdrowia, stanu portfela, płci, miejsca zamieszkania czy relacji społecznych. Aby dobra, aktywna, szczęśliwa starość była możliwa, wspieramy nowatorskie rozwiązania , które pomogą : włączać osoby starsze w życie społeczne, budować i wzmacniać sieci wsparcia dla osób starszych i ich opiekunów, uspołeczniać instytucje, aby osoby starsze otrzymywały dostępne usługi wysokiej jakości, wspierać integrację społeczną i poprawiać warunki życia w Polsce starszych migrantek i migrantów.

Jest to kolejna edycja projektu inkubacyjnego, realizowanego przez nasze Towarzystwo przy współpracy z PCG Polska sp. z o.o., w którym wsparcie finansowe, organizacyjne merytoryczne otrzyma 38 nowatorskich rozwiązań z całej Polski, które przyczynią się do włączenia i poprawienia jakości życia osób starszych i ich opiekunów/opiekunek. We wrześniu 2024 roku uruchomiliśmy nabór do tej edycji generatora . Zgłoszono 333 wnioski , z pośród których 75 zakwalifikowało się do kolejnego etapu . Z pośród nich, w kolejnych etapach, w 2025 roku wyłonionych zostanie 30 innowacji, które otrzymają granty i będą przy naszym szerokim wsparciu testowane w środowiskach lokalnych.

Projekt realizowany na terenie całej Polski. Projekt GENERATOR INNOWACJI. SIECI WSPARCIA 3 jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

PARTNERZY: PCG Polska

4.ARCHIELAG POKOLEŃ – WSPÓŁPRACA MIĘDZYPOKOLENIOWA – kurs online - To kurs praktyk międzypokoleniowych dla animatorów i edukatorów. Podczas 6-tygodniowego cyklu spotkań uczestnicy mieli okazję poznać mechanizmy działań międzypokoleniowych, zdefiniować wyzwania i określić prawidłowe podejście do nich. Uczestnicy przychodzą z konkretnymi wyzwaniami, z którymi już się zmierzili lub zmierzają w przyszłości podczas działań w swoich lokalnych społecznościach. Dzięki spotkaniom mogą nauczyć się korzystać z narzędzi przydatnych w działaniach międzypokoleniowych, używając ich w praktyce. Kurs opierał się na uczeniu się przez działanie i uczeniu się od siebie nawzajem. Rolą instruktora kursu było stworzenie ramy merytorycznej, zapewnienie uczestnikom treści i zadań do realizacji oraz stworzenie i moderowanie przestrzeni, w której mogli prowadzić dyskusje, dzielić się pomysłami, współpracować, przedstawiać wnioski ze zrealizowanych zadań. Jednocześnie eksperci Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”, dzielili się swoją wiedzą i przemyśleniami z uczestnikami.

Każdy tydzień kursu poświęcony był innemu zagadnieniu:

Charakterystyka działań międzypokoleniowych, ich wpływu na społeczności i szerzej – na społeczeństwo; analiza własnych motywacji uczestników.

Szerszy kontekst działań międzypokoleniowych: współczesne trendy demograficzne i różne zjawiska społeczne; konsultowanie własnych pomysłów na działania międzypokoleniowe z osobami z otoczenia uczestników. Korzyści płynące z działań międzypokoleniowych dla przedstawicieli różnych generacji, zasad rzecznictwa społecznego i jego praktyki. Indywidualny dobór metod pracy do uczestników, planowanie i realizacja spotkania międzypokoleniowego w praktyce. Realizacja wybranego zadania na zakończenie kursu.

Uczestnicy dostawali materiały, które pozwalały przygotować się do kolejnych zajęć, a także pracę domową do wykonania. Do edycji w 2024 roku zgłosiło się 315 osób, z czego aktywnie uczestniczyło 200 osób a certyfikat otrzymało 96 osób.

Kurs online realizowany w okresie od maja do lipca 2024r

FINANSOWANIE: Polsko–Amerykańska Fundacja Wolności

SENIORZY W SIECI: Projekt podnosi kompetencje medialne seniorów, a także krytyczne i świadome myślenie w odbiorze mediów i kreatywne publikowanie mediów. Jego podstawowym zadaniem jest edukacja i przeciwdziałanie cyfrowemu wykluczeniu, na które osoby starsze są w szczególności narażone. Poza tym projekt ma na celu przeciwdziałanie dezinformacji w tej grupie społecznej. Rozszerza też umiejętności trenerskie i lideryskie seniorów.

Sieć nie zna ograniczeń wiekowych. Na każdym etapie życia umiejętność poruszania się w internecie jest przydatna i ułatwia codzienne funkcjonowanie. Dotyczy to również seniorów. Projekt przygotowaliśmy z myślą o potrzebach współczesnych seniorów. Ma on charakter edukacyjny i dotyczy kompetencji medialnych seniorów.

Uczestnicy poznają metody prawidłowego czytania informacji w Internecie, nauczą się dbania o bezpieczeństwo i prywatność w sieci oraz dowiedzą się jak kreować własną przestrzeń poprzez tworzenie stron internetowych czy aktywne korzystanie z mediów społecznościowych.

Działania w projekcie skupione były na takich obszarach:

- kompetencje medialne i cyfrowe (czyli umiejętność rozumienia i wykorzystania informacji dostępnej w różnych formatach i źródłach elektronicznych);
- bariery i problemy, które osoby starsze napotykają w sieci, i kompetencje potrzebne do radzenia sobie z nimi;
- aktywność społeczna i obywatelska osób starszych w internecie.

Projekt składał się z 3 modułów: kursu online, sieci w praktyce oraz działań lokalnych:

- kurs online :czytanie informacji w sieci ,bezpieczeństwo w sieci

W obu modułach aktywnie wzięło udział ok. 100 osób seniorskich.

- sieć w praktyce :składał się z 2 części:1: Klub Seniorzy Weryfikują Wybory Samorządowe - Podczas 5 spotkań online niezależnie od poglądów i opcji politycznych: uczyliśmy, jak weryfikować informacje z kampanii wyborczych lokalnych polityków i polityczek, sprawdzaliśmy ich obietnice wyborcze, uczyliśmy, jak zadbać o dostęp do informacji publicznej, rozmawialiśmy o ważnych dla seniorów obszarach i tematach lokalnej rzeczywistości. W spotkaniach Klubu wzięło udział ok. 50 osób seniorskich.

- działania lokalne :dla uczestników kursu online "Seniorzy w sieci" (wszystkich dotychczasowych edycji) stworzyliśmy możliwość zrealizowania działania dla swoich rówieśników ze społeczności lokalnych. W 10 miejscowościach (Bydgoszcz, Cieszyn, Dąbrowa Górnicza, Hajnówka, Leszno, Łaskarzew, Łódź, Motycz, Ozorków, Rybnik) wspólnie zorganizowaliśmy lokalne wydarzenia związane z edukacją medialną seniorów, które przyjęły albo formę warsztatów albo world cafe. Dotyczyły takich zagadnień: SCAM – jak nie dać się oszukać?, MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE – na co uważać?,Ej-Aj – czyli sztuczna inteligencja jako nowy element dezinformacyjnego krajobrazu Seniorom-organizatorom zapewniliśmy: obecność eksperta i ekspertki od wybranego tematu, wsparcie tutoringowe Towarzystwa ę w zakresie pracy ze społecznością seniorską i aktywizacją uczestników, wsparcie organizacyjne i promocyjne (materiały promocyjne) oraz minigrant w wysokości 800 zł na organizację wydarzenia

W wydarzeniach lokalnych wzięło udział ok. 200 osób seniorskich.

Liczba osób objętych działaniem – 350, w tym online - 150

Projekt w 2024 realizowany był jako część programu „Countering Disinformation among Vulnerable Populations in Central Europe” realizowanego w 4 krajach: Polska (Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”), Czechy (Transitions), Słowacja (Memo 98), Węgry (Center of Independent Journalism).

PARTNERZY: Transitions (Czechy), Memo98 (Słowacja), Center of Independent Journalism (Węgry), Stowarzyszenie Demagog (Polska)

FINANSOWANIE: The National Endowment for Democracy (NED)

6. POLSKA DLA POCZĄTKUJĄCYCH I ZAAWANSOWANYCH – PODAJ DALEJ – to projekt edukacyjny, którego celem jest wsparcie organizacji i instytucji samorządowych chcących łączyć wolontariuszki i wolontariuszy 60+ oraz uchodźczynie i uchodźców poprzez konwersacje w języku polskim. Część z uchodźczyń i uchodźców planuje pozostać w Polsce dłużej i buduje tu swoje życie – pracują, korzystają z edukacji, ze służby zdrowia, z kultury. Ważne jest stworzenie warunków, by mogli czuć się u nas możliwie najlepiej i bezpiecznie. Ułatwieniem tego procesu jest tworzenie relacji z Polkami i Polakami w lokalnych społecznościach – także poprzez naukę języka polskiego. Jedną z najprostszych i najbardziej skutecznych sposobów nauki języka osób dorosłych są konwersacje 1 na 1. W 2022 roku rozpoczęliśmy realizację projektu prowadząc rekrutację. W realizację projektu zaangażowało się 11 podmiotów z całej Polski – organizacji pozarządowych, instytucji kultury i innych. Projekt opierał się na wcześniejszych doświadczeniach. Od 2019 do 2022 roku Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” wspólnie z Fundacją Polskie Forum Migracyjne zrealizowało pilotaż projektu na terenie Warszawy. Konwersacje osób starszych z osobami z doświadczeniem migranckim i uchodźczym sprawdziły się tak dobrze, że postanowiliśmy naszą metodą dzielić się dalej i zapraszać kolejne organizacje do współpracy. Działania w projekcie z jednej strony przyczyniły się do zwiększenia aktywności, wiedzy i umiejętności polskich seniorów, a z drugiej do włączenia do społeczności lokalnych osób z doświadczeniem migracyjnym i uchodźczym w różnym wieku. Wyniki przeprowadzonej ewaluacji pokazały, że projekt przyniósł bardzo dobre rezultaty. Dzięki spotkaniom w parach i większych grupach większość migrantów nie tylko rozwinęła znajomość j. polskiego, ale też nawiązała pogłębione relacje z wolontariuszką/wolontariuszem i szerszą społecznością skupioną wokół działań organizacji. Migrantom i migrantkom łatwiej jest mówić po polsku, lepiej rozumieją język mówiony oraz potrafią trafniej używać różnych zwrotów w kontekście określonych sytuacji (np. u lekarza, w restauracji, sklepie, urzędzie itp.). Oprócz najważniejszego aspektu językowego ważne było również poczucie włączenia do społeczności lokalnej. Ponad połowa respondentów zadeklarowała w ankiecie ewaluacyjnej, że dzięki konwersacjom w nowym miejscu zamieszkania "poczuła się jak w domu", a ponad 60% – że zamierza kontynuować nawiązane podczas projektu znajomości.

W projekcie wzięło udział 131 osób 60+ w charakterze wolontariuszek i wolontariuszy. Najważniejszą motywacją, która sprawiała, że wolontariusze — pomimo licznych obaw — podejmowali wyzwanie, była chęć pomocy osobom w potrzebie. Na zakończenie projektu okazało się, że satysfakcja z pomocy innym to tylko jedna z licznych korzyści, jakie odniesiono. Inne to nawiązanie dobrej relacji z migrantką lub migrantem, poznanie innej kultury, konstruktywne spędzanie wolnego czasu, wreszcie możliwość przeciwdziałania szkodliwym stereotypom. Wolontariuszki i wolontariusze tylko głęboko angażowali się w działania, ale też mówili mocnym głosem o swoich doświadczeniach i postawach, pełniąc w ten sposób rolę rzeczniczą w swoich społecznościach. Obie grupy uczestników zadeklarowały wysoki poziom zadowolenia z udziału i gotowość do polecenia go innym osobom.

Liderki i liderzy organizacji lokalnych zyskali wiedzę, ale i doświadczenie wyphywające z praktyki, pokonywania trudności i dostosowywania działań lokalnych do różnych potrzeb i sytuacji. Koordynatorki, które wzięły udział w badaniu ewaluacyjnym, deklarywały wysoki poziom zadowolenia z podjęcia wyzwania i realizacji projektu przez ich organizację. Pomimo rozlicznych trudności, z reguły udawało się im wypracowywać skuteczne rozwiązania i strategie. Ostateczny sukces natomiast

wzmocniał ich autorytet i zwiększał zaufanie ludzi, z którymi pracowały. Organizacji z kolei pozyskały doświadczenie, lepsze rozpoznanie dotyczące lokalnej sytuacji środowisk seniorskich i/lub migranckich oraz dostęp do skutecznego modelu działań łączących oba środowiska. Łącznie zawarły one 24 partnerstwa, co wzmocniło ich lokalną sieć wsparcia. Szersza społeczność lokalna dowiadywała się o projekcie za pośrednictwem organizacji lokalnych oraz przez wolontariuszy i migrantów będących jego ambasadorami. W grudniu 2022 r. rozpoczęliśmy rekrutację do projektu, która trwała do lutego 2023 r.. Szukaliśmy 10 lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji samorządowych z całej Polski (z wyłączeniem Warszawy), które chciałyby takie konwersacje seniorsko-uchodźcze zorganizować u siebie. Rekrutacja przebiegała w kilku krokach: nabór konkursowy odbywał w dniach 9.01 - 31.01.2023 i polegał na zgłaszaniu wniosków konkursowych zgodnie z Regulaminem za pośrednictwem ankiety na platformie Webankieta.pl. Napłynęło 66 wniosków i wszystkie były rozpatrywane pod względem formalnym, z czego 7 wniosków z 66 zostało na etapie weryfikacji formalnej odrzuconych. 59 wniosków podlegało ocenie merytorycznej – zostały one przekazane Komisji do oceny merytorycznej. W szkoleniu wstępnym w Żyrardowie wzięło udział 24 przedstawicieli z 12.

Organizacje były wspierane przez nas na etapie prowadzenia rekrutacji w środowisku lokalnym – wypracowaliśmy materiały informacyjne i służyliśmy doradztwem, zwłaszcza w przypadku pojawienia się problemów. Wspólnie z Partnerem, Polskim Forum Migracyjnym, zorganizowało też 2 ścieżki szkoleń dla wolontariuszek i wolontariuszy. Pierwsza z nich dotyczyła nauki języka polskiego jako obcego, druga natomiast komunikacji międzykulturowej. Szkolenia odbywały się online, uczestniczki i uczestnicy mieli możliwość wyboru dogodnego terminu (po 6 terminów na każdą ze ścieżek) i zapisania się na szkolenie za pośrednictwem aplikacji. W szkoleniu międzykulturowym wzięły udział 94 osoby, a w szkoleniu językowym 88. Wszyscy wolontariusze mogli skorzystać z rozdystrybuowanych poprzez koordynatorów rekrutacji nagrań szkoleń oraz prezentacji podsumowujących najważniejsze zagadnienia. Łącznie w klubach konwersacyjnych spotykało się w różnych okresach i z różną częstotliwością 131 wolontariuszek i wolontariuszy 60+ oraz 160 migrantek i migrantów. Koordynatorki organizowały też spotkania grupowe, które pozwalały uczestniczkom i uczestnikom lepiej się poznać i poczuć społecznościowy wymiar projektu.

Tandemy spotykały się w różnych miejscach i okolicznościach. Przede wszystkim, w przestrzeniach publicznych, takich jak parki, skwery, ulice, ważne miejsca dla danej miejscowości (oczywiście najchętniej w miesiącach wiosenno-letnich i wczesną jesienią). Jeśli dostępne było miejsce w siedzibie lokalnej organizacji, stawało się bazą dla wielu par. Inne miejsca, takie jak kawiarnie, restauracje, kina, teatry czy galerie handlowe – pozwalały na urozmaicenie spotkań i kontekstowe używanie języka polskiego. Realizację działań na poszczególnych ich etapach wspierali lokalni partnerzy reprezentujący różne instytucje, organizacje i podmioty prywatne. Łącznie współpracowano z 24 partnerami, takimi jak organizacje pozarządowe, instytucje samorządowe i podmioty prywatne. Partnerzy pomagali w rekrutacji wolontariuszy i osób migranckich, lokalnej promocji projektu, jak również w sprawach organizacyjnych (np. udostępniali miejsca spotkań). Podmioty prywatne i instytucje kultury oferowały również zniżki dla uczestników. Zespoły realizujące projekt od maja 2023 roku wspierane były przez zespół tutorski. Dodatkową formą wsparcia dla wolontariuszek i wolontariuszy pracujących w różnych lokalizacjach były spotkania superwizyjne, które odbywały się pomiędzy listopadem 2023 a styczniem 2024 r. Wiele z osób uczestniczących w projekcie deklarowało chęć kontynuowania relacji po zakończeniu. Niektóre koordynatorki będą również starać się o kontynuację konwersacji, z nowymi uczestnikami, uznając, że przynosi ona wiele korzyści. W końcowej fazie projektu odbyło się badanie ewaluacyjne, które miało na celu analizę skuteczności, efektywności i trafności narzędzi oraz mechanizmów zastosowanych w projekcie, jak również ich wpływu na uczestniczki i uczestników czy pośrednio na szerszą społeczność.

Wszystkim zainteresowanym udostępniliśmy na naszej stronie www specjalnie przygotowane materiały edukacyjne pokazujące jak krok po kroku realizować działania konwersacyjne łączące seniorów i seniorki na swoim terenie.

Projekt realizowany na terenie Polski : Jelenia Góra, Kalisz, Kraków, Lubiaszów, Łódź, Oleśnica, Polkowice, Rybnik, Toruń, Wodzisław, w okresie od listopada 2022 do lutego 2024
PARTNERZY: Fundacja Polskie Forum Migracyjne

FINANSOWANIE: Projekt finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny

7. Patronat społeczny (z ang. community sponsorship) to model integracji uchodźców realizowany na całym świecie. Polega na tym, że grupy osób przez określony czas wspierają osoby z doświadczeniem uchodźczym czy migranckim przybywające do społeczności. Grupy obywateli zapewniają wsparcie (emocjonalne, finansowe i praktyczne), aby pomóc uchodźcom rozpocząć życie w nowym kraju. Aktualnie w Polsce trwają prace nad testowaniem i adaptacją modelu do polskich warunków prowadzone przez partnerstwo organizacji pozarządowych. Główne elementy patronatu społecznego: mieszkalnictwo, dostęp do rynku pracy, integracja społeczno-kulturowa, nauka języka, dostęp do ochrony zdrowia, dostęp do edukacji, wsparcie finansowe, podstawowe potrzeby bytowe, tłumaczenia. Działania pilotażowe w obszarze patronatu społecznego prowadzone były w 2024 roku wspólnie z Pathways International przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych “ę” we współpracy z Fundacją Ładne Historie ze Świdnicy oraz ze Stowarzyszeniem Multi Art w Kaliszu.

FINANSOWANIE: Pathways International

8. Kioski troski – kurs o zdrowiu psychicznym dla kadr kultury z Warszawy. Kurs przeznaczony był dla warszawskich pracowników instytucji kultury. Miał na celu podniesienie wiedzy i kompetencji w zakresie dbania o zdrowie psychiczne w zespole oraz w pracy z odbiorcami i odbiorczyniami działań. Na moduły kursu składały się następujące zagadnienia: podstawowe zaburzenia i kryzysy psychiczne, ABC higieny psychicznej, zdrowie psychiczne w naszym zespole, zdrowie psychiczne odbiorców i odbiorczyń naszych działań, narzędzia budowania dostępności. W sumie zrealizowaliśmy 30 godzin kursu stacjonarnego, w którym udział wzięło ponad 40 osób, m.in. przedstawicielki instytucji kultury, organizacji pozarządowych oraz bibliotek. Uczestniczki podniosły swoje kompetencje w zakresie profilaktyki zdrowia psychicznego, a także nabyły wiedzę w zakresie zdrowia psychicznego, zrozumienia jego wpływu na funkcjonowanie uczestników - osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego. Kurs również zwiększył kwalifikacje uczestniczek do podejmowania inicjatyw wspierających zdrowie psychiczne w ich instytucjach oraz do tworzenia działań, które biorą pod uwagę różnorodność potrzeb psychicznych ich odbiorców. W ramach projektu zorganizowaliśmy 3 wizyty studyjne, w których wzięło udział 40 osób - uczestniczki dwóch edycji kursu wraz ze swoimi współpracowniczkami. Uczestniczki zapoznały się z przykładami dobrych praktyk łączenia działań kulturalnych z obszarem zdrowia psychicznego w Warszawie, co pozwoliło na transfer wiedzy i inspiracji do ich własnych organizacji. Kurs zamknęła debata końcowa, nt. „Zdrowie psychiczne i kultura” i została ona przez nas zgłoszona, jako propozycja debaty panelowej podczas wspólnego Kongresu Kultury. Inicjatywa zyskała ogromne zainteresowanie, plasując się tuż za podium – na 23. miejscu spośród 199 zgłoszonych tematów. Ostatecznie wybrano 20 najczęściej popieranых propozycji, a nasza znalazła się w gronie finalistów, co

świadczy o dużym potencjale i potrzebie poruszenia tego ważnego zagadnienia. Nie chcieliśmy, żeby głosy zainteresowania pozostały bez odpowiedzi i doprowadziliśmy do organizacji debaty pt. „Kultura i zdrowie psychiczne”, w której uczestniczyło 80 osób na żywo i online, a zapis nagrania on-line odtworzyło 1187 osób. Debata pozwoliła na podsumowanie doświadczeń projektu oraz podzielenie się nimi z szerszym gronem odbiorców, promując znaczenia kultury w profilaktyce zdrowia

FINANSOWANIE: Miasto Stołeczne Warszawa